

Podmienky oprávnenosti výdavkov platné pre výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s kódom 09I01-03-V07

Všeobecné podmienky oprávnenosti výdavkov

Vecná oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska vecnej oprávnenosti musia výdavky spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) **výdavky sú v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi** (napr. zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy¹, zákon o štátnej pomoci², zákon o DPH³, zákon o účtovníctve⁴, živnostenský zákon⁵, zákon o VO⁶, Zákonník práce⁷, zákon o mechanizme⁸);
- b) **výdavky sú vynaložené na projekt** (existencia priameho spojenia s projektom) schválený a realizovaný v zmysle podmienok:
 - výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameranej na podporu projektov, ktorým bola udelená známka excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence) II. (ďalej len „výzva“),
 - Schémy štátnej pomoci z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR na podporu projektov, ktorým bola udelená známka excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence) v rámci programu Horizont Európa v platnom znení (ďalej len „schéma štátnej pomoci“) a
 - Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „Zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu“),príčom v prípade, **ak je výdavok vynaložený aj na iné činnosti ako je realizácia schváleného projektu, oprávneným výdavkom je výlučne jeho pomerná časť zodpovedajúca rozsahu jeho skutočného vynaloženia v rámci realizácie schváleného projektu;**
- c) **výdavky sú vynaložené v súlade s podmienkami Plánu obnovy a odolnosti SR**, v súlade s obsahovou stránkou projektu, zodpovedajú časovej následnosti aktivít projektu a prispievajú k dosiahnutiu plánovaných cieľov projektu; v súlade so schémou štátnej pomoci platí, že kategórie, maximálne sumy a metódy výpočtu oprávnených výdavkov projektov, na ktoré sa poskytujú prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v rámci výzvy, sú tie, ktoré sú vymedzené ako oprávnené podľa pravidiel programu Horizont Európa v nástroji EIC Accelerator alebo EIC Transition⁹;
- d) **výdavky sú primerané**, t. j. zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase a zodpovedajú potrebám projektu;

¹ zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

² zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

³ zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov

⁴ zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

⁵ zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

⁶ zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁷ Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

⁸ Zákon č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁹ https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/agr-contr/general-mga_horizon-euratom_en.pdf

- e) **výdavky spĺňajú zásady hospodárnosti¹⁰, efektívnosti¹¹, účelnosti¹² a účinnosti¹³**, vrátane zásady riadneho finančného hospodárenia podľa čl. 33 nariadenia 2024/2509¹⁴;
- f) **výdavky musia byť identifikovateľné a preukázateľné** a musia byť doložené účtovnými dokladmi¹⁵ alebo podkladmi (faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty), ktoré sú riadne evidované v účtovníctve prijímateľa v súlade s platnou legislatívou a Zmluvou o poskytnutí prostriedkov mechanizmu; výdavky musia byť preukázateľne vynaložené a uhradené (s výnimkou odpisov a výdavkov uplatňovaných formou zjednodušeného vykazovania výdavkov) prijímateľom.

Časová oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska časovej oprávnenosti musia výdavky spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) **výdavky projektu musia vzniknúť¹⁶ počas realizácie projektu** (t. j. najskôr v deň začatia realizácie projektu a najneskôr v deň ukončenia realizácie projektu uvedený v Zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, nie však neskôr ako 30. júna 2026), pričom platí, že žiadateľ môže začať realizáciu projektu aj pred predložením žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu za predpokladu dodržania príslušných ustanovení výzvy a schémy štátnej pomoci, nie však skôr, ako pred dátumom udelenia známky excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence) projektu v rámci programu Horizont Európa v nástroji EIC Accelerator alebo EIC Transition;
- b) **výdavky projektu musia byť zo strany prijímateľa uhradené** v období od začatia realizácie projektu¹⁷, najneskôr však do 15. júla 2026, pri dodržaní podmienok uvedených v Zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

Kategórie oprávnených výdavkov

V rámci výzvy sú oprávnené:

- **Priame výdavky**, t. j. výdavky, ktoré sú priamo spojené s implementáciou projektu, a preto ich možno priamo k nej priradiť. Zahŕňajú:
 - A. osobné výdavky**
 - A.1 mzdové výdavky na zamestnancov prijímateľa;
 - A.2 výdavky vznikajúce v súvislosti s osobami, ktoré poskytujú prijímateľovi služby na základe iného ako pracovno-právneho vzťahu (tzv. freelanceri);
 - B. výdavky na subdodávky (subcontracting¹⁸)**

výdavky na nákup tovarov, alebo poskytnutie služieb, ktoré sú popísané v projekte a plnia jeho primárne úlohy, ide najmä o služby a úlohy výskumu a vývoja, ktoré priamo vyplývajú z predloženého projektu, sú v ňom popísané, sú jeho podstatou a predstavujú realizáciu časti úloh a aktivít/činností, ktoré sú obsahovou náplňou projektu;
 - C. ostatné priame výdavky**
 - C.1 cestovné náhrady osôb podieľajúcich sa na realizácii projektu;

¹⁰ Vynaloženie verejných financií na vykonanie činnosti alebo obstaranie tovarov, prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu.

¹¹ Najvýhodnejší vzájomný pomer medzi použitými verejnými financiami a dosiahnutými výsledkami.

¹² Vzťah medzi určeným účelom použitia verejných financií a skutočným účelom ich použitia.

¹³ Plnenie určených cieľov a dosahovanie plánovaných výsledkov vzhľadom na použité verejné financie.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie v platnom znení.

¹⁵ S výnimkou výdavkov, v rámci ktorých sú uplatňované princípy zjednodušeného vykazovania výdavkov (paušálna sadzba na nepriame výdavky).

¹⁶ Za dátum vzniku výdavku sa považuje dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ktorý je uvedený na účtovnom doklade (napr. deň splnenia dodávky).

¹⁷ Definícia začatia realizácie projektu je uvedená v prílohe č. 1 Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

¹⁸ Pojem „subcontracting“ je vysvetlený v rámci bližšej špecifikácie kategórií oprávnených priamych výdavkov v časti B. tohto dokumentu.

C.2 výdavky na nástroje, zariadenia a infraštruktúru;

C.3 výdavky na ostatné tovary a služby priamo súvisiace s projektom a nevyhnutné pre jeho realizáciu.

- **Nepriame výdavky**, t. j. výdavky, ktoré nie sú priamo spojené s implementáciou projektu, a preto ich nemožno priamo k nej priradiť.

Bližšia špecifikácia kategórií oprávnených priamych výdavkov

A. Osobné výdavky

A.1 Mzdové výdavky na zamestnancov prijímateľa

Charakter oprávnených výdavkov:

- celková cena práce, resp. odmeny za práce vykonávané mimo pracovného pomeru (vrátane povinných odvodov zamestnávateľa) odborného a administratívneho personálu v rozsahu, v ktorom sa zamestnanci priamo podieľajú na realizácii a riadení projektu

Mzdové výdavky na zamestnancov prijímateľa

Oprávneným výdavkom v oblasti mzdových výdavkov na zamestnancov prijímateľa je:

- celková cena práce podľa § 130 ods. 5 Zákonníka práce a/alebo
- odmena za vykonanú prácu podľa § 224 ods. 2 písm. c) Zákonníka práce (vrátane odvodov zamestnávateľa) a/alebo
- zodpovedajúce alternatívy vyššie uvedených bodov v prípade zamestnancov zamestnaných podľa právnych predpisov iného štátu.

V prípade zamestnávania osôb pre účely riadenia a realizácie projektu rozlišujeme dve alternatívy:

- **zamestnanec pracuje na projekte na plný pracovný úväzok**¹⁹ (t. j. ustanovený pracovný čas) - zamestnanec vykonáva počas celej pracovnej doby, resp. počas celého pracovného času, činnosti týkajúce sa výlučne aktivít na projekte a žiadne iné aktivity mimo projektu; v tomto prípade sú oprávnené výdavky za celkovú cenu práce;
- **zamestnanec pracuje na projekte iba určitý pracovný čas** - celkový pracovný čas zamestnanca je rozdelený na činnosti týkajúce sa aktivít na projekte/projektoch spolufinancovanom/spolufinancovaných z Plánu obnovy a odolnosti SR a na činnosti/aktivity mimo projektu/projektov spolufinancovaného/spolufinancovaných z Plánu obnovy a odolnosti SR. V tomto prípade sú oprávnené výdavky za celkovú cenu práce stanovené pomerne podľa skutočne odpracovaného času na projekte. Náhrada za dovolenku prislúcha príslušným zamestnancom za obdobie odpracované na danom projekte, t. j. oprávnená náhrada za dovolenku sa bude pomerne krátiť u zamestnanca, ktorý pracuje len časť svojho úväzku na danom projekte, resp. len isté obdobie počas roka. Oprávnená je skutočne čerpaná dovolenka v čase realizácie projektu upravená vzhľadom na oprávnené obdobie realizácie projektu (t. j. aj prenesená dovolenka z predchádzajúceho roku, ak nárok na dovolenku vznikol v súvislosti s výkonom práce na projekte). Pre osoby pracujúce na projekte čiastočne, t. j. nie v rámci celého odpracovaného času, je možnosť stanoviť pevný percentuálny podiel času odpracovaného v projekte v pracovnej zmluve (nie je potrebné zaznamenávať odpracovaný čas)²⁰.

Odmeny²¹ (resp. prémie alebo rôzne variabilné zložky mzdy) sú oprávneným výdavkom za predpokladu, ak sú splnené všetky nasledujúce podmienky:

¹⁹ Pre účely tohto dokumentu sa pod pojmom úväzok rozumie: pracovný pomer, ako aj pracovnoprávny vzťah na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, resp. zodpovedajúca alternatíva v prípade zamestnancov zamestnaných podľa právnych predpisov iného štátu.

²⁰ Uvedené nemá vplyv na povinnosť zamestnávateľa viesť evidenciu pracovného času podľa § 99 Zákonníka práce.

²¹ Ide o zložku mzdy v zmysle § 118 Zákonníka práce.

- odmena je oprávnený výdavok, ak jej poskytnutie je zahrnuté do uzatvorenej pracovnej zmluvy, resp. dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, pričom je jednoznačne zrejmé, že predstavuje zložku mzdy;
- ak sú vyplácané na základe plnenia objektívnych podmienok/kritérií²² stanovených v rámci uzatvorenej pracovnej zmluvy, resp. dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, prípadne v rámci interných predpisov/zásad odmeňovania prijímateľa;
- ak sú vyplácané konzistentným spôsobom, t. j. nielen za práce vykonávané v rámci projektu, ktorého realizácia je finančne podporená z verejných zdrojov;
- ak nie sú založené na dosahovaní komerčných cieľov, prípadne cieľov súvisiacich so zabezpečením financovania projektu, t. j. sú spojené výlučne s prácou vykonávanou na projekte a dosahovaním jeho mílnikov a výstupov;
- výška odmien neprekročí nasledovné limity:
 - mesačný limit - odmenu je možné zamestnancovi priznať maximálne do výšky 100 % hrubej mzdy bez odmien vyplatených v mesiaci, v ktorom sa vypláca odmena (resp. alikvotnej časti hrubej mzdy bez odmien, ak zamestnanec pracuje na projekte iba určitý pracovný čas, pričom alikvotná časť hrubej mzdy bez odmien sa určí ako podiel mesačného pracovného času odpracovaného na projekte realizovanom v rámci tejto výzvy z celkového odpracovaného pracovného času za mesiac);
 - ročný limit - kumulovaná výška odmien zamestnanca za každých, aj začatých 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov počínajúc prvým mesiacom realizácie projektu (ďalej len „relevantné obdobie“) je oprávnená maximálne do výšky 1/6 hrubej mzdy bez odmien vyplatených tomuto zamestnancovi za relevantné obdobie (resp. alikvotnej časti hrubej mzdy bez odmien, ak zamestnanec pracuje na projekte iba určitý pracovný čas, pričom alikvotná časť hrubej mzdy bez odmien sa určí ako podiel pracovného času, ktorý zamestnanec odpracoval v relevantnom období na projekte realizovanom v rámci tejto výzvy z celkového odpracovaného pracovného času za relevantné obdobie).

Za oprávnené výdavky sú považované **všetky náhrady mzdy a iné náhrady/príspevky**, ktoré je zamestnávateľ povinný poskytnúť zamestnancovi podľa platnej legislatívy, ak zamestnávateľ nemá nárok na ich úhradu od príslušných orgánov. Výška oprávnenej náhrady mzdy musí zodpovedať miere zapojenia zamestnanca do realizácie projektu.

Pracovné úväzky osôb pracujúcich na projekte sa nesmú prekryvať. Za neoprávnené sa budú považovať výdavky v prípade identifikácie prekryvania sa pracovného času osoby pracujúcej na dvoch, alebo viacerých projektoch (vrátane prípadu viacerých pracovných pozícií v rámci toho istého projektu, alebo v prípade viacerých zmluvných vzťahov pre výkon práce pre projekt a mimo projektu) spolufinancovaných z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR, prípadne iných programov EÚ alebo vnútroštátnych programov, resp. pri zistení vykonávania činnosti nefinancovanej z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR. Výdavky, ktoré sa vzťahujú na tieto pracovné výkazy budú vylúčené z financovania dotknutého projektu na úrovni príslušného dňa, pričom nie je podstatné, na základe akého zmluvného vzťahu osoba pracovala. Pri zistení prekryvania sa výdavkov v projekte je sprostredkovateľ oprávnený odstúpiť od Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

V procese výberu a mzdového ohodnotenia osôb zapojených do realizácie a riadenia projektu nesmie zo strany žiadateľa/prijímateľa dochádzať k nerovnému odmeňovaniu za rovnakú prácu na základe pohlavia, alebo príslušnosti k akejkoľvek znevýhodnenej skupine osôb.

Pri zmene zamestnancov, ktorí sa podieľajú na realizácii projektu, ktorá sa uskutoční v priebehu jeho implementácie, je potrebné dodržať porovnateľné kvalifikačné predpoklady na výkon príslušnej pracovnej činnosti, aké spĺňali zamestnanci uvedení v schválenej žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu.

Za neoprávnené výdavky sa v prípade mzdových výdavkov na zamestnancov prijímateľa považujú:

- výdavky pri nedodržaní ustanovení Zákonníka práce;

²² Objektívne podmienky/kritériá sú podmienky, na základe ktorých je možné jednoznačne určiť kto (napr. aká kategória zamestnancov) dostane odmenu v akej výške (napr. príplatok 5 € za hodinu, príplatok 5% počas každého mesiaca, v ktorom zamestnanec vykonáva prácu výlučne na projekte) a v akom prípade (napr. ak zamestnanec pracuje ako vedúci výskumný pracovník, alebo ak pracuje v projekte spolupráce atď.).

- nemocenské dávky hradené zo strany Sociálnej poisťovne (keďže nie sú výdavkom prijímateľa);
- výdavky týkajúce sa činností na projekte vykonávaných počas prekážok v práci na strane zamestnanca²³;
- ostatné výdavky na zamestnanca (napr. dary, benefity, príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie), ktoré nie sú pre zamestnávateľov povinné podľa osobitných právnych predpisov a ktoré nepredstavujú zložky mzdy podľa § 118 ods. 2 Zákonníka práce²⁴;
- výdavky na odstupné a odchodné (keďže medzi nimi a realizáciou projektu neexistuje príčinný vzťah)²⁵;
- tvorba sociálneho fondu;
- mzdové výdavky na zamestnancov, ktorí sa nepodieľajú na realizácii, prípadne riadení projektu.

V procese implementácie projektu budú mzdové výdavky na zamestnancov prijímateľa považované za oprávnené len do výšky výdavkov, ktoré sú v súlade s uzatvorenými pracovnými zmluvami, resp. s dohodami o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ako aj v súlade so schválenou žiadosťou o poskytnutie prostriedkov mechanizmu.

Celková cena práce, resp. odmena za práce vykonávané mimo pracovného pomeru (vrátane povinných odvodov zamestnávateľa) odborného personálu sa v porovnaní so schválenou žiadosťou o poskytnutie prostriedkov mechanizmu môže v procese implementácie projektu zvýšiť výlučne v prípade, ak sú splnené všetky nasledovné podmienky:

- zvýšenie celkovej ceny práce, resp. odmeny za práce vykonávané mimo pracovného pomeru (vrátane povinných odvodov zamestnávateľa) musí byť prijímateľom riadne odôvodnené;
- prijímateľ je povinný preukázať, že práca odbornej kapacity, u ktorej dochádza k zvýšeniu celkovej ceny práce, resp. odmeny za práce vykonávané mimo pracovného pomeru (vrátane povinných odvodov zamestnávateľa) je pre úspešnú realizáciu projektu a dosiahnutie jeho cieľov a výstupov nevyhnutná a nenahraditeľná;
- prijímateľ je povinný relevantným spôsobom preukázať, že uvedeným zvýšením celkovej ceny práce, resp. odmeny za práce vykonávané mimo pracovného pomeru (vrátane povinných odvodov zamestnávateľa) je zachovaná zásada hospodárnosti takto vynaložených mzdových výdavkov na zamestnancov prijímateľa;
- prijímateľ je povinný relevantným spôsobom preukázať, že v prípade odbornej kapacity, u ktorej dochádza k zvýšeniu celkovej ceny práce, resp. odmeny za práce vykonávané mimo pracovného pomeru (vrátane povinných odvodov zamestnávateľa) nedochádza k takémuto zvýšeniu len v dôsledku realizácie podporovaného projektu, t. j., že zvýšená celková cena práce, resp. odmena za práce vykonávané mimo pracovného pomeru (vrátane povinných odvodov zamestnávateľa) odzrkadľuje predchádzajúcu mzdovú úroveň predmetnej odbornej kapacity.

A.2 Výdavky vznikajúce v súvislosti s osobami, ktoré poskytujú prijímateľovi služby na základe iného ako pracovno-právneho vzťahu (tzv. freelanceri)

Charakter oprávnených výdavkov:

- nákup služieb (zmluvného výskumu/vývoja a/alebo ostatných služieb nevyhnutných na realizáciu projektu) vykonaných osobou, ktorá prijímateľovi poskytuje služby na základe iného ako pracovno-právneho vzťahu (tzv. freelancer)

Výdavky vznikajúce v súvislosti s osobami, ktoré poskytujú prijímateľovi služby na základe iného ako pracovno-právneho vzťahu (tzv. freelancer)

Výdavky na nákup služieb (zmluvného výskumu/vývoja a/alebo ostatných služieb nevyhnutných na realizáciu projektu) vykonaných osobou, ktorá prijímateľovi poskytuje služby na základe iného ako pracovno-právneho vzťahu (ďalej len „freelancer“) sú oprávneným výdavkom za predpokladu, ak sú splnené všetky nasledujúce podmienky:

²³Ak napr. zamestnanec nepracuje z dôvodu práceneschopnosti alebo ošetrovania člena rodiny, či návštevy lekára a súčasne v tom istom čase vykonáva aktivity na projekte, budú výdavky na tieto aktivity považované za neoprávnené.

²⁴ V prípade, ak do povinných odvodov za zamestnávateľa vstupuje aj odvod za sumu ostatných výdavkov na zamestnanca, je potrebné túto sumu odpočítať od celkových odvodov zamestnávateľa.

²⁵ V prípade, ak do povinných odvodov za zamestnávateľa vstupuje aj odvod za výdavok na odstupné a odchodné, je potrebné túto sumu odpočítať od celkových odvodov zamestnávateľa.

- vznikajú na základe účinnej zmluvy uzavretej medzi freelancerom a prijímateľom, ktorá nie je pracovnou zmluvou, ani dohodou o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru;
- vznikajú v súvislosti s prácou vykonávanou freelancerom za podobných podmienok²⁶ ako práca, ktorú vykonávajú zamestnanci prijímateľa a pri dodržaní príslušných právnych predpisov SR, najmä pokiaľ ide o spôsob výkonu práce, organizáciu úloh, ktoré je v rámci realizácie projektu potrebné vykonať a priestory, v ktorých sa tieto úlohy vykonávajú, predovšetkým:
 - prijímateľ musí organizovať a dohliadať na práce vykonávané freelancerom podobne ako v prípade svojich zamestnancov;
 - freelancer podlieha podobným požiadavkám na jeho prítomnosť na pracovisku ako zamestnanci prijímateľa;
 - odmeňovanie freelancera je založené na objeme odpracovaného času, nie na dodaní špecifických produktov/výstupov;
- výsledky vykonaných prác (vrátane autorského práva, ako aj práva priemyselného vlastníctva), musia ostať vo výlučnom vlastníctve prijímateľa;
- ich výška musí spĺňať princíp hospodárnosti a zároveň sa nesmie podstatným spôsobom odlišovať od výšky mzdových výdavkov vznikajúcich v súvislosti so zamestnancami prijímateľa, ktorí vykonávajú podobnú prácu/úlohy; **v prípade, ak prijímateľ nedisponuje zamestnancami, ktorí vykonávajú podobnú prácu/úlohy**, je potrebné zabezpečiť porovnateľnosť výdavkov na nákup služieb vykonaných freelancerom s priemernou mzdovou úrovňou pracovníkov, ktorí pôsobia v podmienkach Slovenskej republiky v rámci rovnakých aktivít ako freelancer, resp. v rámci rovnakého odvetvia, v ktorom pôsobí prijímateľ.

V prípade, ak výdavky na nákup služieb (zmluvného výskumu/vývoja a/alebo ostatných služieb nevyhnutných na realizáciu projektu) vykonaných freelancerom nespĺňajú čo i len jednu z vyššie uvedených podmienok, nemôžu byť v rámci rozpočtu projektu deklarované v kategórii A.2 Výdavky vznikajúce v súvislosti s osobami, ktoré poskytujú prijímateľovi služby na základe iného ako pracovno-právneho vzťahu (tzv. freelanceri).

V takomto prípade môžu byť deklarované buď v kategórii B. Výdavky na subdodávky (subcontracting), alebo v kategórii C.3 Výdavky na ostatné tovary a služby priamo súvisiace s projektom a nevyhnutné pre jeho realizáciu, pričom podliehajú posúdeniu svojho charakteru vo vzťahu k realizovanému projektu za účelom ich zatriedenia do jednej z uvedených dvoch kategórií.

B. Výdavky na subdodávky (subcontracting)

Charakter oprávnených výdavkov:

- nákup tovarov, alebo poskytnutie služieb, ktoré sú popísané v projekte a plnia jeho primárne úlohy, ide najmä o služby a úlohy výskumu a vývoja, ktoré priamo vyplývajú z predloženého projektu, sú v ňom popísané, sú jeho podstatou a predstavujú realizáciu časti úloh a aktivít/činností, ktoré sú obsahovou náplňou projektu

Výdavky na subdodávky (subcontracting)

Ide o výdavky na nákup tovarov, alebo poskytnutie služieb, ktoré sú popísané v projekte a plnia jeho primárne úlohy, ide najmä o služby a úlohy výskumu a vývoja, ktoré priamo vyplývajú z predloženého projektu, sú v ňom popísané, sú jeho podstatou a predstavujú realizáciu časti úloh a aktivít/činností, ktoré sú obsahovou náplňou projektu.

Subdodávatelia sa zúčastňujú na realizácii aktivít/činností projektu tým, že vykonávajú ich úlohy pre prijímateľa.

Charakteristiky subdodávok (subcontractingu):

- sú založené na trhových podmienkach, čo znamená, že subdodávateľ si účtuje cenu, ktorá obvykle obsahuje aj určitý zisk;

²⁶ Podobné podmienky neznamenajú rovnaké podmienky, t. j. pracovné podmienky freelancera nemusia byť identicky rovnaké ako pracovné podmienky zamestnancov prijímateľa, avšak celkovo musia byť podobné.

- ich nákup je založený buď na základe princípu „best value for money“ (berúc do úvahy pomer cena – kvalita v rámci nakupovaného tovaru, alebo poskytovaných služieb), alebo reflektuje na najnižšiu dostupnú cenu;
- subdodávateľ pracuje bez priameho dohľadu prijímateľa a nie je podriadený prijímateľovi;
- subdodávateľovou motiváciou je peňažné plnenie, nie výskumná práca ako taká, prijímateľ platí subdodávateľa výmenou za jeho prácu;
- zodpovednosť smerom k sprostredkovateľovi za subdodávateľsky vykonané práce leží plne na prijímateľovi; prijímateľ ostáva zodpovedný vo väzbe ku všetkým právam a povinnostiam vyplývajúcim zo Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, vrátane plnenia úloh, ktoré sú vykonávané subdodávateľom;
- subdodávateľ nemá nijaké práva, ani povinnosti smerom k sprostredkovateľovi, alebo k iným prijímateľom.

Rozdielom medzi subdodávkou (subcontractingom) a bežným nákupom tovaru a služieb za účelom dosiahnutia cieľov a predmetu projektu je v prípade, ak realizáciu projektu, resp. jeho určitej časti nie je možné zabezpečiť vlastnými kapacitami prijímateľa. Bežné dodávky, nákupy tovarov a podporných služieb, predstavujú spôsob, akým je možné zabezpečiť realizáciu projektu, resp. jeho časti za účelom dosiahnutia jeho cieľov a predmetu v prípade, ak realizácia projektu, resp. jeho určitej časti je zabezpečená vlastnými kapacitami prijímateľa.

Príklady subdodávok (subcontractingu): zmluva na realizáciu časti výskumno – vývojových alebo inovačných úloh popísaných v projekte, testovanie a analýza odolnosti nového komponentu pri vysokých teplotách atď.

Príklady bežných dodávok: nákup počítačov, zmluva na prekladateľské služby, zmluva na publikačné služby a tlač brožúr, zmluva na tvorbu webovej stránky (v prípade, ak tvorba webovej stránky nie je úlohou, ktorá vyplýva z aktivít/činností projektu), zmluva na služby patentového zástupcu, zmluva na prenájom priestorov a občerstvenie pri plánovanom stretnutí (v prípade, ak organizácia stretnutia nie je úlohou, ktorá vyplýva z aktivít/činností projektu).

C. Ostatné priame výdavky

C.1 Cestovné náhrady osôb podieľajúcich sa na realizácii projektu

Charakter oprávnených výdavkov:

- cestovné náhrady pre osoby (zamestnancov prijímateľa pracujúcich na základe pracovnej zmluvy, resp. na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru) vykonávajúce činnosti pre projekt

Cestovné náhrady

Oprávnenými výdavkami v rámci cestovných náhrad pri pracovných cestách sú:

- náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
- náhrada preukázaných výdavkov na ubytovanie,
- stravné,
- náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov.

Cestovné náhrady sú oprávnenými výdavkami v prípade, ak spĺňajú nasledovné podmienky:

- Musia súvisieť s realizáciou projektu, musia byť pre dosiahnutie cieľov projektu nevyhnutné a musia byť vykonané osobami, ktoré sa na realizácii projektu podieľajú.
- Sú oprávnené vo výške a za podmienok, ktoré stanovuje zákon o cestovných náhradách²⁷, príslušné platné opatrenia k tomuto zákonu, resp. relevantné právne predpisy v prípade zamestnancov zamestnaných podľa právnych predpisov iného štátu, táto príloha výzvy, prípadne interná norma organizácie zamestnávateľa (ak stanovuje napr. cenový limit pre ubytovanie).

²⁷ Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.

- Oprávnenými výdavkami sú **výdavky na dopravu všetkými druhmi verejnej dopravy** (vrátane výdavkov na letenky, mestskú hromadnú dopravu a diaľkovú verejnú hromadnú dopravu v 2. triede (v 1. triede ak vzdialenosť presahuje 200 km), miestenky, ležadlá alebo lôžka) a náhrady za použitie vlastného osobného motorového vozidla a služobných motorových vozidiel.
 - použitie miestnej verejnej dopravy – náhrada cestovných výdavkov za miestnu pravidelnú verejnú dopravu patrí zamestnancovi/osobe v preukázanej výške. Pri zakúpení časových cestovných lístkov pri využití verejnej hromadnej dopravy musí byť doložené, že nákup časového lístka je v rámci realizácie projektu lacnejší ako preplatenie jednotlivých cestovných lístkov.
 - použitie lietadla – pri použití lietadla je oprávneným výdavkom **výlučne** letenka v ekonomickej triede a priamo súvisiace poplatky (napr. letiskové poplatky). V prípade tuzemských pracovných ciest musí prijímateľ preukázať, že využitie tohto spôsobu dopravy je hospodárnejšie a efektívnejšie ako využitie iného dopravného prostriedku.
 - použitie služobného motorového vozidla²⁸ - ak zamestnanec/osoba použije na cestu cestné motorové vozidlo prijímateľa, oprávnené sú výdavky na nákup pohonných hmôt (podľa počtu odjazdených kilometrov uvedených v knihe jász a vo vyúčtovaní pracovnej cesty). Použitie služobného motorového vozidla je pre realizáciu projektu nevyhnutné pri dodržaní zásady hospodárnosti a efektívnosti (najmä v porovnaní s verejnou osobnou dopravou). V prípade, ak prijímateľ nepreukáže vyššie uvedené podmienky môže mu byť zo strany sprostredkovateľa pri pracovných cestách priznaná výška náhrady určená podľa výšky zodpovedajúcej použitiu verejnej osobnej dopravy.
 - použitie súkromného motorového vozidla²⁹ – ak sa zamestnanec/osoba písomne dohodne so zamestnávateľom, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo okrem cestného motorového vozidla poskytnutého zamestnávateľom, zamestnancovi patrí základná náhrada za každý 1 km jazdy a náhrada za spotrebované pohonné látky. Použitie súkromného motorového vozidla je pre realizáciu projektu nevyhnutné pri dodržaní zásady hospodárnosti a efektívnosti (najmä v porovnaní s verejnou osobnou dopravou). V prípade, ak prijímateľ nepreukáže vyššie uvedené podmienky môže mu byť zo strany sprostredkovateľa pri pracovných cestách priznaná výška náhrady určená podľa výšky zodpovedajúcej použitiu verejnej osobnej dopravy.
 - použitie taxi služby – použitie taxi služby je oprávneným výdavkom v preukázanej výške pri súčasnom dodržaní zásady hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti.
- Zamestnancovi/osobe vyslanému/vyslanej na pracovnú cestu patrí **náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie** pri rešpektovaní maximálnych limitov stanovených v kapitole *Finančné limity na náhrady výdavkov za ubytovanie* tohto dokumentu³⁰.
- Pri sume **stravného** sa uplatňujú podmienky ustanovené zákonom o cestovných náhradách resp. relevantnými právnymi predpismi v legislatíve príslušného štátu v prípade zamestnancov zamestnaných podľa právnych predpisov iného štátu. Pri sadzbách stravného uplatňovaného pri zamestnancoch zamestnaných podľa Zákonníka práce sa vychádza z aktuálne platných opatrení k zákonu o cestovných náhradách:
 - suma stravného v Slovenskej republike – aktuálne sumy stanovené v opatrení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 211/2024 Z. z. o sumách stravného prístupnom na webovej stránke <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2024/211/20240901>

²⁸V súlade s podmienkami stanovenými v rámci Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 282/2022 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách.

²⁹V súlade s podmienkami stanovenými v rámci Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 282/2022 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách.

³⁰Stanovené finančné limity sú považované za jeden z nástrojov na preukázanie hospodárnosti výdavku, pričom splnenie tohto kritéria nie je potrebné preukazovať nijakým ďalším nástrojom (napr. prieskum trhu). Zároveň však prijímateľ musí dodržať vlastné interné predpisy organizácie, ak stanovujú nižší cenový limit.

- suma stravného v zahraničí – aktuálne sumy stanovené pre jednotlivé krajiny v opatrení Ministerstva financií SR č. 401/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách prístupnom na webovej stránke <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2012/401/>
- V prípade **potrebných vedľajších výdavkov**, ide o výdavky spojené s pracovnou cestou ako napr. parkovné, diaľničný poplatok³¹, vstupenky na veľtrh, poplatky za úschovňu batožiny, konferenčné poplatky, miestne dane pri ubytovaní a pod.

C.2 Výdavky na nástroje, zariadenia a infraštruktúru

Charakter oprávnených výdavkov:

- nákup dlhodobého hmotného a nehmotného majetku používaného v rámci realizácie projektu
- odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku používaného v rámci realizácie projektu
- finančný prenájom a operatívny nájom dlhodobého hmotného majetku počas obdobia jeho využívania v rámci projektu

Nákup dlhodobého hmotného a nehmotného majetku

Oprávneným výdavkom na účely obstarania dlhodobého hmotného a nehmotného majetku je **obstarávacia cena definovaná podľa § 25 ods. 6 písm. a) zákona o účtovníctve**.

Majetok (hmotný aj nehmotný) obstaraný v rámci projektu musí spĺňať tieto podmienky:

- musí byť nový, nebol používaný a prijímateľ s ním v minulosti žiadnym spôsobom nedisponoval;
- musí byť zaradený do majetku prijímateľa a zostať v jeho majetku minimálne počas doby realizácie projektu stanovenej v rámci Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, pri dodržaní zákona o účtovníctve (odpisovanie majetku);
- nesmie byť zaťažený akýmkoľvek právami tretích strán minimálne počas doby realizácie projektu stanovenej v rámci Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu (napr. prenájom, záložné právo s výnimkou záložného práva v prospech financujúcej inštitúcie (t. j. banky, alebo lízinguovej spoločnosti), ktorá poskytuje peňažné (úverové) prostriedky žiadateľovi/prijímateľovi na spolufinancovanie časti výdavkov projektu v prípade, ak sprostredkovateľ v rámci projektu uplatňuje vo vzťahu k prijímateľovi povinnosť vzniku záložného práva);
- odpisovanie obstaraného majetku nie je súčasťou oprávnených výdavkov projektu (prijímateľ si nesmie nárokovat' na majetok náklady na jeho odpisy, t. j. obstaranie majetku a zároveň aj príslušné odpisy);
- výdavky na nákup dlhodobého hmotného majetku sú oprávnené výlučne v prípade, ak ide o výdavky vynaložené na nákup alebo vývoj nástrojov, zariadení, infraštruktúry alebo iného majetku, ktorý je evidovaný na účte stálych aktív prijímateľa v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi a v súlade s predchádzajúcimi účtovnými postupmi prijímateľa.

V prípade nadobudnutého hmotného a nehmotného majetku si prijímateľ uplatní výdavky vyplývajúce z jeho obstarávacej ceny v rozsahu a počas obdobia, v ktorom sa daný majetok používa na účely realizácie projektu. **V prípade, ak sa hmotný a/alebo nehmotný majetok nepoužíva na účely realizácie projektu počas celého obdobia jeho životnosti, za oprávnený výdavok sa považujú jedine náklady na jeho odpisy zodpovedajúce dĺžke realizácie projektu.**

Finančný prenájom a operatívny nájom

Finančný prenájom³², alebo operatívny nájom je spôsob financovania spočívajúci v prenájme, alebo nájme predmetu na vopred stanovené obdobie za dohodnutú odmenu, ktorý je v prípade finančného prenájmu spojený s právom či povinnosťou prevodu vlastníctva predmetu prenájmu na nájomcu. Rozlišujeme dva základné typy tohto financovania:

³¹V prípade diaľničnej známky musí prijímateľ preukázať, že motorové vozidlo bolo počas celej pracovnej cesty využívané výlučne pre účely projektu a diaľničná známka bola nevyhnutná. Ak sa motorové vozidlo využívalo pre účely projektu len z časti, prijímateľ predloží výpočet pre úhradu zodpovedajúcej/oprávnenej časti. Sprostredkovateľ môže určiť, že výdavky na obstaranie diaľničnej známky nebudú oprávnené, resp. určí dodatočné podmienky, za ktorých je možné akceptovať výdavky na obstaranie diaľničnej známky ako oprávnené.

³²V zmysle Zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

- a) **finančný prenájom** – ide o nájom predmetu (napr. hnuiteľnej veci), pričom po jeho skončení prechádza, resp. môže prejsť predmet nájmu za dohodnutú kúpnu cenu do vlastníctva nájomcu;
- b) **operatívny nájom** – ide o nájom predmetu (napr. hnuiteľnej veci), pričom po jeho skončení sa predmet nájmu vracia prenajímateľovi.

Za oprávnené je možné považovať výdavky súvisiace s finančným prenájomom a/alebo s operatívnym nájomom dlhodobého hmotného majetku za splnenia nasledovných podmienok:

- predmet nájmu je pre realizáciu projektu nevyhnutný, pričom predmetom finančného prenájomu a/alebo operatívneho nájmu môžu byť nástroje, zariadenia a infraštruktúra počas obdobia ich využívania v rámci realizácie projektu;
- oprávneným výdavkom je splátka nájmu vzťahujúca sa na obdobie, počas ktorého bol predmet nájmu pre projekt využívaný;
- nákup/odpisovanie predmetu nájmu nie je súčasťou oprávnených výdavkov projektu (prijímateľ si nesmie nárokovať na majetok jeho obstarávaciu cenu, ani náklady na jeho odpisy, t. j. obstaranie, alebo odpisovanie majetku a zároveň aj jeho nájom);
- finančný prenájom je oprávneným výdavkom výlučne v takom prípade, ak je oprávneným výdavkom aj predmet tohto finančného prenájomu, pričom hodnota predmetu finančného prenájomu nesmie presiahnuť jeho trhovú hodnotu;
- poplatky za financovanie nie sú oprávnenými výdavkami;
- celková suma splátok nesmie presiahnuť sumu odpisov podobných nástrojov, zariadení a infraštruktúry počas obdobia ich využívania na účely realizácie projektu;
- v prípade, ak sa predmet nájmu využíva aj na činnosti nesúvisiace s projektom, za oprávnený výdavok sa bude považovať alikvotná časť splátky nájmu zodpovedajúca preukázateľnému rozsahu jeho skutočného využívania v rámci realizácie projektu.

Odpisy

Odpisy sú oprávneným výdavkom v prípade dlhodobého hmotného/nehmotného majetku používaného pre účely realizácie projektu, ak sú kumulatívne splnené nasledovné podmienky:

- na obstaranie odpisovaného majetku neboli použité granty z verejných zdrojov (zdroje EÚ, štátny rozpočet, zdroje obce, VÚC a iné verejné zdroje)³³;
- výška odpisov a nákup odpisovaného majetku³⁴ sú riadne podložené podpornými dokladmi preukaznej hodnoty;
- nákup odpisovaného majetku nie je súčasťou oprávnených výdavkov projektu (prijímateľ si nesmie nárokovať na majetok jeho obstarávaciu cenu, t. j. obstaranie majetku a zároveň aj príslušné odpisy);
- odpisy majetku sa vzťahujú výlučne na obdobie realizácie projektu;
- odpisy majetku pred termínom jeho nákupu nie sú súčasťou oprávnených výdavkov projektu;
- v prípade, ak sa odpisovaný majetok využíva aj na činnosti nesúvisiace s projektom, za oprávnený výdavok sa bude považovať alikvotná časť odpisov zodpovedajúca preukázateľnému rozsahu jeho skutočného využívania v rámci realizácie projektu;
- celková suma odpisov majetku počas obdobia jeho skutočného využívania v rámci realizácie projektu nesmie presiahnuť jeho obstarávaciu cenu.

³³ Účelom tohto odseku je zabránenie dvojitému financovaniu.

³⁴ Odpisovaný majetok musí byť v plnej výške uhradený.

Na účely posudzovania oprávnenosti výdavkov sa **za oprávnený výdavok považuje účtovný odpis maximálne do výšky daňového odpisu**³⁵ (vypočítaný z obstarávacej ceny majetku³⁶) a maximálne do výšky pomernej časti ročných odpisov stanovenej s presnosťou na mesiace pripadajúcich na dobu realizácie projektu. Pokiaľ sa majetok využíva na realizáciu projektu len sčasti alebo v obmedzenom časovom rozsahu, odpisy sa zahrnú do oprávnených výdavkov len v danej časti a v preukázateľnom rozsahu skutočného používania majetku na účely realizácie projektu.

Žiadateľ si môže zvoliť účtovnú metódu odpisovania, ktorá najviac zohľadňuje predpokladanú mieru opotrebovania majetku počas realizácie projektu, avšak za podmienky, že odpisy sú vypočítané na základe medzinárodne uznávaných účtovných postupov a v súlade s predchádzajúcimi účtovnými postupmi žiadateľa.

C.3 Výdavky na ostatné tovary a služby priamo súvisiace s projektom a nevyhnutné pre jeho realizáciu

Charakter oprávnených výdavkov:

- nákup spotrebného materiálu a zásob (surovín a kancelárskych potrieb), ktorý je priamo spojený s implementáciou projektu³⁷
- služby patentových zástupcov
- správne poplatky spojené s národným a medzinárodným získaním (prihlásením), registráciou, schválením a ochranou (udržiavaním) práv duševného vlastníctva
- prekladateľské služby
- ostatné služby spojené s komunikáciou a šírením výsledkov realizácie projektu
- nákup služieb (zmluvného výskumu/vývoja a/alebo ostatných služieb nevyhnutných na realizáciu projektu) v prípade, ak nespĺňa podmienky na zaradenie do kategórie oprávnených výdavkov B. *Výdavky na subdodávky (subcontracting)*
- nákup služieb (zmluvného výskumu/vývoja a/alebo ostatných služieb nevyhnutných na realizáciu projektu) v prípade, ak nespĺňa podmienky na zaradenie do kategórie oprávnených výdavkov A.2 *Výdavky vznikajúce v súvislosti s osobami, ktoré poskytujú prijímateľovi služby na základe iného ako pracovno-právneho vzťahu (tzv. freelanceri)*
- ostatné služby nevyhnutné na realizáciu projektu

Bližšia špecifikácia oprávnených nepriamych výdavkov

Nepriame výdavky

Nepriame výdavky (režijné výdavky) majú charakter bežných výdavkov. Ich vznik nesúvisí priamo s realizáciou projektu, ale sú určené na financovanie podporných aktivít vzniknutých v dôsledku realizácie projektu. Nepriame výdavky sú také výdavky, ktoré nie sú, alebo nemôžu byť priamo priradené k niektorej z konkrétnych činností projektu. Do takýchto výdavkov sa zahŕňajú výdavky, pri ktorých je ťažké presne určiť sumu, ktorú možno priradiť k danej konkrétnej činnosti uskutočnenej v rámci projektu. Za účelom zjednodušenia vykazovania nepriamych oprávnených výdavkov podporných aktivít projektu sú nepriame výdavky vykazované výhradne prostredníctvom **paušálnej sadzby na nepriame výdavky**. Paušálna sadzba na nepriame výdavky je stanovená ako podiel z oprávnených priamych výdavkov projektu okrem výdavkov na subdodávky (subcontracting). Výška paušálnej sadzby uplatnenej v rámci projektu (t. j. v rámci žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu) je nemenná.

Maximálnym limitom pre nepriame výdavky uplatňované paušálnou sadzbou v rámci projektu je 25 % z celkových oprávnených priamych výdavkov, okrem výdavkov na subdodávky (subcontracting) (špecifikácia výdavkov na subdodávky (subcontracting) - viď. kapitola s názvom B. *Výdavky na subdodávky (subcontracting)*).

³⁵ Podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

³⁶ V závislosti od spôsobu obstarania predmetného majetku (t. j. v zmysle § 25 ods. 1 zákona o účtovníctve alebo v zmysle § 25 zákona o dani z príjmov).

³⁷ Výdavky na nákup spotrebného materiálu do zásob na konci realizácie projektu budú oprávnené len v alikvotnej časti zodpovedajúcej rozsahu skutočne spotrebovaného materiálu pre účely projektu počas jeho realizácie.

Výpočet výšky nepriamych výdavkov

Celková výška nepriamych výdavkov sa rovná súčinu relevantných oprávnených priamych výdavkov projektu (kumulácia všetkých oprávnených priamych výdavkov projektu **okrem výdavkov na subdodávky (subcontracting)**) a v žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu stanovenej paušálnej sadzby.

Keďže platí, že výška paušálnej sadzby stanovená v rozpočte projektu, ktorý je súčasťou žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu nemôže byť zmenená ani počas implementácie projektu, celková výška nepriamych výdavkov sa počas implementácie projektu počíta ako súčin skutočne uhradených oprávnených priamych výdavkov (okrem výdavkov na subdodávky (subcontracting)) a stanovenej paušálnej sadzby.

Kontrola

Kontrola výšky nepriamych výdavkov sa vykonáva kontrolou výšky oprávnených priamych výdavkov (okrem výdavkov na subdodávky (subcontracting)) a kontrolou aplikovania správnej výšky paušálnej sadzby a matematického výpočtu výšky nepriamych výdavkov projektu pokrytých paušálnou sadzbou. **Preukazovanie výdavkov faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty sa na výdavky vykazované prostredníctvom paušálnej sadzby nevzťahuje.**

Uplatnenie paušálnej sadzby na nepriame výdavky projektu prijímateľa neoslobodzuje od povinnosti dodržiavať legislatívu SR a EK.

Zoznam neoprávnených výdavkov

Za oprávnené výdavky nie je možné považovať najmä tieto výdavky³⁸:

- výdavky na prípravu žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu;
- výdavky, ktoré vznikli pred dátumom udelenia známky excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence) projektu v rámci programu Horizont Európa v nástroji EIC Accelerator alebo v nástroji EIC Transition;
- výdavky na činnosti na dosiahnutie úrovne technologickej pripravenosti zodpovedajúcej TRL 9;
- výdavky spojené s návratnosťou kapitálu alebo súvisiace s výnosom z investície³⁹;
- výdavky na stavebné práce, ak nie sú súčasťou obstarávacej ceny majetku⁴⁰;
- výdavky vynaložené na obstaranie použitého hmotného majetku, resp. z časti použitého (repasovaného);
- výdavky na pravidelné obnovovacie investície súvisiace s výmenou strojov, prístrojov, zariadení;
- režijné výdavky, ktoré sa týkajú všeobecnej prevádzky žiadateľa/prijímateľa bez väzby na projekt;
- interiérové vybavenie objektov (napr. nábytok, podlahoviny, koberce);
- výdavky na obstaranie dopravných prostriedkov;
- výdavky na jednoduché nahradenie zastaraných strojov, prístrojov a zariadení novými strojmi, prístrojmi a zariadeniami s rovnakými, resp. horšími, technickými parametrami;
- DPH v prípade, keď je nárokovateľná na vrátenie akýmkoľvek spôsobom;
- priame dane (daň z nehnuteľnosti, daň z motorových vozidiel a pod.);

³⁸ Uvedené neoprávnené výdavky nepredstavujú kompletný zoznam. Vzhľadom na rozmanitosť činností realizovaných v rámci predmetnej výzvy nie je možné identifikovať všetky neoprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou projektu vzniknúť. V prípade zmien v štruktúre oprávnených výdavkov projektu požadovaných prijímateľom po nadobudnutí účinnosti Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, sprostredkovateľ posúdi oprávnenosť takýchto zmien a výdavkov individuálne prostredníctvom procesov popísaných v *Príručke pre prijímateľa k implementácii projektov financovaných z Plánu obnovy a odolnosti v gescii MH SR* (<https://www.mhsr.sk/podpora-investicii/plan-obnovy/dokumenty/zavaezna-dokumentacia-pre-implementaciu-projektov?csr=1828845753950700147>), a to vzhľadom na ciele a charakter projektu, t. j. určí, do akej miery sú zmenené výdavky nevyhnutné pre naplnenie daných cieľov a realizáciu projektu.

³⁹ Napr. dividendy alebo iné odplaty za investovaný kapitál alebo výplaty podielov na vlastnom imaní.

⁴⁰ V prípade, ak bude mať sprostredkovateľ počas účinnosti Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu pochybnosti o tom, či prijímateľ postupoval pri realizácii stavebných prác, ktoré sú súčasťou obstarávacej ceny, v súlade s platnou legislatívou, je oprávnený vyzvať prijímateľa na preukázanie súladu s platnou legislatívou.

- poplatky (správne, colné, bankové a pod.), ak nie sú súčasťou obstarávacej ceny majetku alebo ak nie sú vyslovene uvedené v rámci oprávnených výdavkov;
- kurzové straty;
- dlhy a poplatky s nimi spojené, dlžné úroky, sankčné poplatky, pokuty⁴¹ a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;
- pochybné pohľadávky;
- nadmerné alebo neprimerane vysoké výdavky;
- výdavky vzniknuté počas pozastavenia realizácie projektu;
- rezervy na budúce straty alebo dlhy;
- náklady na záručnú dobu;
- cestovné náhrady, ktoré nie sú uvedené medzi oprávnenými výdavkami;
- výdavky súvisiace s prácou, alebo cestovnými nákladmi osôb, ktoré sú zamestnancami, alebo reprezentantmi inštitúcií, orgánov, alebo agentúr Európskej únie;
- výdavky súvisiace s prácou, alebo cestovnými nákladmi zamestnancov národnej/regionálnej/miestnej správy v prípade činností, ktoré sú súčasťou ich bežných administratívnych činností;
- náklady na prípravu pracovníkov v súvislosti s prevádzkou strojov, prístrojov, zariadení.

Pravidlá hospodárnosti výdavkov

Prijímateľ je povinný v zmysle osobitných predpisov pri používaní verejných prostriedkov, ktorými sú aj prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, zachovávať zásadu hospodárnosti, a preto v rámci procesnej fázy **finančná kontrola verejného obstarávania/obstarávania**, alebo najneskôr vo fáze **administratívna finančná kontrola žiadosti o platbu**⁴² prijímateľ preukáže a sprostredkovateľ overí, či výdavky projektu spĺňajú podmienku hospodárnosti a či zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase. Každá z vyššie uvedených procesných fáz má špecifické zameranie, rozsah, účel a časové začlenenie do implementačného procesu. Z uvedeného vyplýva, že aj rozsah a zameranie preukázania a overenia zásady hospodárnosti je pre jednotlivé fázy diferencované.

Prijímateľ sa nezbavuje výlučnej a konečnej zodpovednosti za dodržanie zásady hospodárnosti činnosťou sprostredkovateľa v rámci vyššie uvedených procesných fáz, ktorou neidentifikoval porušenie zásady hospodárnosti. Sprostredkovateľ je oprávnený aj na základe nových, resp. opakovaných úkonov v rámci vyššie uvedených procesných fáz uplatniť voči prijímateľovi sankcie za nedodržanie zásady hospodárnosti.

Vo fáze **finančná kontrola verejného obstarávania/obstarávania**, ako aj vo fáze **administratívna finančná kontrola žiadosti o platbu prijímateľ preukazuje hospodárnosť výdavkov** najmä prostredníctvom nasledovných pomocných nástrojov:

- prieskum trhu,
- odborný/znalecký posudok,
- finančné limity na náhrady výdavkov za ubytovanie (stanovené v kapitole *Finančné limity na náhrady výdavkov za ubytovanie* tohto dokumentu).

Pravidlá a postupy preukazovania hospodárnosti výdavkov prostredníctvom pomocných nástrojov „*prieskum trhu*“ a „*odborný/znalecký posudok*“ sú bližšie popísané v *Príručke k procesu verejného obstarávania/obstarávania pre projekty financované z Plánu obnovy a odolnosti v gescii MH SR*⁴³.

⁴¹ Napr. pokuty uložené v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov za porušenie princípu „znečisťovateľ platí“ a iné druhy uložených peňažných alebo nepeňažných sankcií.

⁴² Vo fáze administratívnej finančnej kontroly žiadosti o platbu sa preukázanie a overenie hospodárnosti výdavkov vykoná za predpokladu, že overenie hospodárnosti nebolo vykonané vo fáze finančnej kontroly verejného obstarávania/obstarávania, resp. za predpokladu, že predchádzajúce overenie hospodárnosti sa považuje za nedostatočné, resp. za predpokladu, že nastali nové skutočnosti (napr. zmeny projektu), ktoré by mali vplyv na výsledky predchádzajúceho overenia hospodárnosti výdavkov.

⁴³ [Záväzná dokumentácia pre implementáciu projektov | Dokumenty | Plán obnovy | Podpora podnikateľov | MHSR](#)

Sprostredkovateľ overí hospodárnosť výdavkov na základe pomocných nástrojov, ktoré predložil prijímateľ, alebo je oprávnený overiť hospodárnosť výdavkov aj z vlastnej úrovne na základe zrealizovania vlastného prieskumu trhu, alebo zabezpečenia vypracovania odborného/znaleckého posudku.

Zadávanie zákaziek na dodanie tovarov a poskytnutie služieb⁴⁴

Proces zadávania zákaziek na dodanie tovarov a poskytnutie služieb bezprostredne súvisiacich s realizáciou projektu môže žiadateľ/prijímateľ začať pred predložením žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu, alebo po predložení žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu, resp. pred podpisom Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, alebo po podpise Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.

Bez ohľadu na to, kedy bol/bude proces zadávania zákaziek zrealizovaný, žiadateľ/prijímateľ je povinný postupovať v súlade so/s:

- zákonom o VO a v súlade s *Príručkou k procesu verejného obstarávania/obstarávania pre projekty financované z Plánu obnovy a odolnosti v gescii MH SR⁴³ a Zmluvou o poskytnutí prostriedkov mechanizmu⁴⁵*, v prípade zákaziek na ktoré sa vzťahuje zákon o VO (pre postup zadávania tohto typu zákaziek sa v texte tohto dokumentu používa aj termín „verejné obstarávanie“),
- Príručkou k procesu verejného obstarávania/obstarávania pre projekty financované z Plánu obnovy a odolnosti v gescii MH SR⁴³ a Zmluvou o poskytnutí prostriedkov mechanizmu⁴⁵*, v prípade zákaziek, ktoré sú vyňaté spod pôsobnosti zákona o VO⁴⁶ (pre postup zadávania tohto typu zákaziek sa v texte tohto dokumentu používa aj termín „obstarávanie“).

Verejné obstarávanie/obstarávanie tovarov a služieb súvisiacich s realizáciou projektu bude overené zo strany sprostredkovateľa po podpise Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu v rámci finančnej kontroly verejného obstarávania/obstarávania. Za týmto účelom je prijímateľ povinný predložiť kompletnú dokumentáciu zo zrealizovaného verejného obstarávania/obstarávania v súlade so Zmluvou o poskytnutí prostriedkov mechanizmu a v súlade s *Príručkou k procesu verejného obstarávania/obstarávania pre projekty financované z Plánu obnovy a odolnosti v gescii MH SR⁴³*.

V prípade identifikácie porušenia pravidiel a postupov pri zadávaní zákazky uplatní sprostredkovateľ sankciu v zmysle zákona o VO. Pokiaľ sa za nedostatok zistený pri overení zadávania zákazky neuplatňuje sankcia podľa zákona o VO a nedostatok predstavuje porušenie iného záväzného právneho predpisu (napr. zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy), sprostredkovateľ posúdi možnosť postupovať pri riešení takéhoto nedostatku v zmysle osobitného predpisu, alebo v zmysle Zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu, resp. v zmysle *Príručky k procesu verejného obstarávania/obstarávania pre projekty financované z Plánu obnovy a odolnosti v gescii MH SR⁴³*.

Finančné limity na náhrady výdavkov za ubytovanie

v Slovenskej republike	max. 100,- EUR/osoba/noc
v krajinách EÚ:	
Rakúsko	max. 132,- EUR/osoba/noc
Belgicko	max. 148,- EUR/osoba/noc
Bulharsko	max. 135,- EUR/osoba/noc
Cyprus	max. 140,- EUR/osoba/noc

⁴⁴ Pre potreby tohto dokumentu sa pod pojmom „zadávanie zákaziek na dodanie tovarov a poskytnutie služieb“ rozumie spoločný názov pre zadávanie zákaziek spadajúcich pod zákon o VO a pre zadávanie zákaziek nespádajúcich pod zákon o VO.

⁴⁵ [Vzory zmlúv o poskytnutí prostriedkov mechanizmu](#) | [Dokumenty](#) | [Plán obnovy](#) | [Podpora podnikateľov](#) | [MH SR](#)

⁴⁶ Spod pôsobnosti zákona o VO sú okrem zákaziek z výnimky podľa § 1 ods. 2 až 15 zákona o VO vyňaté aj zákazky zadávané osobou, ktorá nie je osobou podľa § 8 zákona o VO.

Česká republika	max. 124,- EUR/osoba/noc
Dánsko	max. 173,- EUR/osoba/noc
Estónsko	max. 105,- EUR/osoba/noc
Fínsko	max. 142,- EUR/osoba/noc
Francúzsko	max. 180,- EUR/osoba/noc
Nemecko	max. 128,- EUR/osoba/noc
Grécko	max. 112,- EUR/osoba/noc
Maďarsko	max. 120,- EUR/osoba/noc
Írsko	max. 159,- EUR/osoba/noc
Taliansko	max. 148,- EUR/osoba/noc
Island	max. 160,- EUR/osoba/noc
Lotyšsko	max. 116,- EUR/osoba/noc
Lichtenštajnsko	max. 95,- EUR/osoba/noc
Litva	max. 117,- EUR/osoba/noc
Luxembursko	max. 148,- EUR/osoba/noc
Malta	max. 138,- EUR/osoba/noc
Holandsko	max. 166,- EUR/osoba/noc
Poľsko	max. 116,- EUR/osoba/noc
Portugalsko	max. 101,- EUR/osoba/noc
Rumunsko	max. 136,- EUR/osoba/noc
Slovinsko	max. 117,- EUR/osoba/noc
Španielsko	max. 128,- EUR/osoba/noc
Švédsko	max. 187,- EUR/osoba/noc
Chorvátsko	max. 110,- EUR/osoba/noc
Nórsko	max. 140,- EUR/osoba/noc
v krajinách OECD mimo EÚ	max. 155,- EUR/osoba/noc
v ostatných krajinách sveta	max. 115,- EUR/osoba/noc